

انتظار، اقتدار مومنان

گفتمان مهدویت (جلد اول)

مقاله‌های گفتمان هشتم

گفتمان مهدویت

مقاله‌های گفتمان هشتم

جلد اول

نویسندگان:

عبدالحمید واسطی، سید علی طالقانی، محبوبه رجائی، خدامراد سلیمیان،
فرج‌الله‌هدایت‌نیا گنجی، ابراهیم محمدی، حیدر علی رستمی، وحید کاشانی‌ادیب،
علی نصیری، محمدرضا حمیدی‌زاده، عباس پسندیده، محمود ملکی‌راد، سیدمجید ظهیری

تهیه:

موسسه پژوهشی انتظار نور

وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

موسسه پژوهشی انتظار نور

گفتمان مهدویت مقاله های گفتمان هشتم/ عبدالحمید واسطی - (و دیگران): تهیه مؤسسه پژوهشی انتظار نور وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - قم: انتشارات شباب الجنت، ۱۳۸۶.

۳ ج بهاد: ۳۰۰۰

شابکد: ۹۷۸-۹۶۴-۹۰۷۲۶-۴-۷

ISBN: 978-964-90726-4-7

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
م.ع.ع به انگلیسی:

Cultural Inheritance Of Entering Nour: Gofte-man Mahdaviyat

[A series Of Lectures Regarding Imam Mahdi (S.A)]

جلد دوم و سوم این کتاب با نویسندگان مختلف منتشر شده است.

کتابنامه: به صورت زیر نویس:

چاپ اول: ۱۳۸۶

۱. مهدویت - مقاله ها و خطابه ها. ۲. مهدویت - پرسشها و پاسخها. ۳. محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۱۳۵۵ ق. -

الف/ واسطی، عبدالحمید ب. دکتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مؤسسه پژوهشی انتظار نور،

۲۹۷/۴۶۲

BP۳۲۴/۴/۷

دانش پژوهی نور

نام کتاب: گفتمان مهدویت (مقاله های گفتمان هشتم جلد اول)

تهیه: مؤسسه پژوهشی انتظار نور وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

نویسندگان: عبدالحمید واسطی و ...

ناشر: شباب الجنت

نوبت چاپ: اول - تابستان ۸۶

چاپ: شریعت

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

بهاد: ۳۰۰۰ تومان

شابکد: ۹۷۸-۹۶۴-۹۰۷۲۶-۴-۷

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

مرکز بخش:

میدان شهید، ابتدای خیابان معلم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

مؤسسه پژوهشی انتظار نور

تلفن: ۷۷۴۹۹۷۲

فهرست

فهرست	۵
سخن موسسه	۱۳
۱. نقش انتظار در تولید سیستم های دینی ————— عبدالحمید واسطی	
چکیده	۱۷
مقدمه: نظریه اسلام در مورد پایان تاریخ	۱۸
فرضیه بحث: رابطه انتظار فعال و سیستم سازی	۱۹
محور اول: هویت تمدن و تمدن سازی	۱۹
محور دوم: هویت سیستم، نظام، شبکه و سیستم سازی	۲۰
محور سوم: مدل سازی براساس گزاره های دین	۲۲
الف - هویت مدل و مدل سازی	۲۲
ب - هویت گزاره های دین	۲۳
ج - چند مثال	۳۰
محور چهارم: هویت انتظار و مؤلفه های آن	۳۲
کاربرد و توصیه عملی بحث: فعال کردن نهضت سیستم سازی دینی	۳۵
فهرست منابع	۳۶
۲. تحلیل فلسفی مفهوم انتظار ————— سید علی طالقانی	
چکیده	۴۱
۳. مؤلفه های انتظار توانمند در قرآن و سنت ————— محبوبه رجائی	
مقدمه	۶۱
مفهوم انتظار	۶۳
امید به آینده مطلوب	۶۴
شناخت امام	۶۷

۶۹	پیوند با امام
۷۰	پیرامنگی نفس
۷۳	دگر سازی
۷۴	زمینه سازی
۷۶	ارتباط با فقها و مراجع تقلید
۷۶	انتظار عامل مقاومت و پایداری
۷۹	انتظار عامل مبارزه با فساد و انحراف
۸۰	دعا برای تعجیل فرج

۴. مؤلفه‌های انتظار توانمند از نگاه روایات معصومین (ع)

خدا مراد سلیمانی

۸۵	مقدمه
۸۶	الف: مؤلفه‌های انتظار در بخش باور و اعتقاد (درونی)
۸۶	ب: مؤلفه‌های انتظار در بخش رفتار (بیرونی)
۸۸	انتظار فرج و گشایش به معنای عام و کلی
۸۹	انتظار فرج و گشایش به معنای خاص
۹۰	انواع انتظار
۹۰	انتظار سازنده و صحیح (فعال و توانمند)
۹۱	انتظار غلط و ویرانگر (ایستا و غیر فعال)
۹۲	مؤلفه‌های انتظار توانمند
۹۲	الف: مؤلفه‌های انتظار در بخش باور و اعتقاد (درونی)
۱۰۱	ب: مؤلفه‌های انتظار در بخش رفتار (بیرونی)
۱۰۸	فهرست منابع

۵. ابعاد انتظار (در قرآن و روایات) فرج الله هدایت‌نیا گنجی

۱۱۳	مقدمه
-----	-------

۱۱۵	بعد فردی انتظار: دینداری و پارسایی
۱۱۶	آگاهی و هوشیاری
۱۱۷	امیدواری
۱۱۹	بردباری و استواری
۱۲۰	اخلاق اسلامی
۱۲۱	بعد اجتماعی انتظار: آمادگی
۱۲۲	ولایت‌مداری
۱۲۳	امر به معروف و نهی از منکر
۱۲۵	بعد حکومتی انتظار: تلاش برای تشکیل حکومت
۱۲۶	بررسی روایات تقیه
۱۲۷	بررسی روایات ناغی حکومت پیش از ظهور
۱۲۸	ویژگی‌های حکومت در دوران انتظار
۱۲۸	دولت کریمه
۱۳۰	دولت صالح
۱۳۱	دولت مصلح
۱۳۴	دولت عدالت‌خواه
۱۳۶	دولت توانمند
۱۳۸	فهرست منابع

۶. ضرورت توانمندی منتظران در قرآن و حدیث

۱۴۳	پیشگفتار
۱۴۴	انتظار و منتظر
۱۴۵	توانمندی منتظران مهدی (عج) در کلام اندیشمندان
۱۴۵	کلام دکتر شریعتی درباره توانمندی
۱۴۶	کلام استاد محمدرضا حکیمی

کلام آیت‌الله سید محمدباقر صدر	۱۴۶
دو برداشت از انتظار	۱۴۷
منتظران در قرآن	۱۴۹
توانمندی و جلوه‌های آن از نظر احادیث	۱۵۲
نتیجه	۱۶۰
فهرست منابع	۱۶۱

۷. فضیلت انتظار و جایگاه منتظران در قرآن و روایات .. وحید کاشانی ادیب

مقدمه	۱۶۵
اهمیت تعریف انتظار	۱۶۶
انتظار در لغت	۱۶۷
انتظار اصطلاحی در مهدویت	۱۶۹
فضیلت انتظار در قرآن و روایات	۱۷۳
فضیلت انتظار در «قرآن»	۱۷۳
فضیلت انتظار در «روایات»	۱۸۱
جایگاه منتظران در قرآن و روایات	۱۸۷
جایگاه منتظران در «قرآن»	۱۸۸
جایگاه منتظران در روایات	۱۹۱
فهرست منابع	۱۹۶

۸. جایگاه انتظار توانمند در معارف شیعه .. حیدرعلی رستمی

چکیده	۲۰۱
پیشگفتار	۲۰۲
انتظار فرج، برترین عبادت	۲۰۳
انتظار مهدی (عج) شرط قبولی اعمال	۲۱۰

انتظار از ارکان دین ائمه (ع) و مذهب تشیع	۲۱۱
انتظار، بالاترین جهاد در راه خدا	۲۱۲
رمن و واز ارجمندی انتظار	۲۱۴

۹. نگاهی به پدیده انتظار و آثار حیات بخش آن علی نصیری

چکیده	۲۲۱
مفهوم انتظار	۲۲۲
انتظار ظهور منجی و تشکیل حکومت عدالت گستر جهانی	۲۲۳
انتظار ملاقات منجی و تحقق پیوند معنوی	۲۲۵
انتظار ظهور منجی و اقیبت یا خیال	۲۲۸
آثار انتظار ظهور منجی و تشکیل حکومت عدالت گستر جهانی	۲۳۰
۱- آثار یاور شناختی انتظار ظهور منجی	۲۳۱
۲- آثار روان شناختی انتظار ظهور منجی	۲۳۳
آثار و جامعه شناختی انتظار ظهور منجی	۲۳۹
آثار تربیتی انتظار ملاقات منجی و برقراری پیوند معنوی	۲۴۲

۱۰. انتظار فعال و مدیریت تولید علم و فناوری محمدرضا حمیدی زاده

چکیده	۲۴۹
مقدمه	۲۵۰
ویژگی های علم و فناوری	۲۵۲
ویژگی قوانین علمی	۲۵۲
فناوری	۲۵۳
منابع تولید علم و فناوری	۲۵۴
تجربه	۲۵۴
حقیقت کاری	۲۵۵

۲۵۵	پیچیدگی
۲۵۵	پیش‌بینی
۲۵۵	تشخیص و داوری
۲۵۵	اذراک
۲۵۶	ارزش‌ها و باورها
۲۵۶	منابع موضوع آفرین
۲۵۶	محصولات و خدمات
۲۵۶	تعالی عملیات
۲۵۷	توانمندی‌های کارکنان
۲۵۷	ملاحظات محیطی
۲۵۷	آرمان‌ها و افق‌های فکری
۲۵۷	مسائل و معضلات
۲۵۷	نیازها و ارتباطات
۲۵۸	انتظار فعال
۲۵۹	آگاهی و اطلاعات
۲۵۹	آگاهی از ناآگاهی‌ها
۲۵۹	دانستن و بستن نکردن به آن
۲۵۹	فکر باز و بسته
۲۶۰	پنجره نتایج
۲۶۰	حافظه چند سویه
۲۶۲	نتیجه‌گیری
۲۶۳	فهرست منابع

۲۶۷	مقدمه
۲۶۸	دولت مستضعفان
۲۶۸	مراد از استضعاف چیست؟
۲۷۰	مراد از دولت مستضعفان چیست؟
۲۷۱	آیا دولت مستضعفان یعنی دولت پابرهنگان؟
۲۷۱	آیا دولت مستضعفان یعنی دولت ناتوانان فکری؟
۲۷۳	دولت مستضعفان یعنی دولت مستضعفان اجتماعی
۲۷۴	جایگاه «استضعاف و اقتدار اجتماعی» در فلسفه سیاسی اسلام
۲۸۰	نقش «استضعاف و اقتدار اجتماعی» در گفتمان مهدویت
۲۸۰	استضعاف اجتماعی؛ عامل غیبت
۲۸۲	اقتدار اجتماعی؛ پیش شرط ظهور
۲۸۲	تفاوت اقتدار اجتماعی با استبداد
۲۸۸	استراتژی انتظار
۲۸۹	انتظار و تبدیل استضعاف به اقتدار

۱۲. رابطه تقویت مبانی کلامی با تقویت روحی منتظران ... محمود ملکی راد

۲۹۷	چکیده
۳۰۰	مقدمه
۳۰۱	الف- تعریف و تبیین موضوع و ضرورت آن
۳۰۲	ب- واژه‌گان تحقیق
۳۰۴	معرفت و شناخت مبدأ و تأثیر آن در تقویت روحی منتظران
۳۰۴	۱- از لحاظ فکری و اندیشه‌ای
۳۰۵	۲- از لحاظ عملی و تأثیر آن در حیات فردی و اجتماعی انسان
۳۰۵	ضرورت شناخت خداوند
۳۰۶	تأثیر شناخت خداوند

۳۰۸	معرفت و شناخت نبوت و تأثیر آن در تقویت روحی منتظران
۳۱۲	معرفت و شناخت امامت و تأثیر آن در شخص متظر
۳۱۳	استدلال بر اهل امامت
۳۲۳	نتیجه
۳۲۷	فهرست منابع

۱۳. فوتوریسم مثبت و منفی، و نقش و تأثیر آن در عزت و اقتدار مؤمنان

	سید مجید ظهیری
۳۳۱	چکیده
۳۳۴	مقدمه
۳۳۷	انواع فوتوریسم و الگوهای آینده‌گرا
۳۴۱	فوتوریسم دینی
۳۴۴	فوتوریسم دینی مثبت و منفی
۳۴۵	فوتوریسم دینی مثبت و منفی و شرایط ظهور منجی
۳۴۹	فوتوریسم دینی مثبت و منفی و ویژگی‌های جامعه‌ی موعود

سخن مؤسسه

بی‌گمان شادابی، نشاط و پویایی انسان در طول زندگی فردی و اجتماعی، مرهون نعمت امیدواری‌اش به آینده است. و آنگاه که دورنمای آینده از زلال دریافت‌های وحیانی و سخنان معصومان نشأت گرفته باشد، همواره انسان در مسیر تکامل و تعامل معقول قدم خواهد گذاشت و از همین روی "اقتداری مؤمنانه" را در دوران "انتظار" تجربه خواهد کرد. تجربه‌ای که برای او "امنیت" در سایه صلح جهانی و "توسعه" در سایه "عدالت‌خواهی" و در یک کلمه "اقتدار" در سایه "ایمان" را به دنبال خواهد داشت.

انسان امروز بیش از آن که نیازمند تسخیر عالم هستی باشد، نیازمند داشتن ایده‌ای سترگ برای آینده‌ای روشن و الهی است. ایده‌ای که توان مبارزه با دشمنان دورن و بیرون را به انسان بدهد.

انقلاب اسلامی ایران یکی از ثمرات بهره‌مندی از این آینده‌نگری دوراندیشانه است که با تکیه بر اندیشه ناب مهدوی و رهبری دایمانه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) عامل ایجاد اقتداری مؤمنانه برای نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران گشته است؛ اقتداری که زمینه‌ساز ظهور حضرت حجت‌الاسلام و بهترین دعا برای تعجیل در فرج آن حضرت خواهد بود.

مؤسسه پژوهشی انتظار نور وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، در راستای انجام برنامه‌های پژوهشی خود و در عرصه تعمیق و توسعه باور مهدوی و پیرایش جامعه از خرافه‌ها و پیرایه‌های مرتبط با آن، اقدام به برگزاری گفتمان‌های سالانه مهدویت نموده است که هشتمین آن با عنوان

"انتظار، اقتدار مؤمنان" در کنار بارگاه شریف ثامن الحجج علی بن موسی الرضا علیه السلام برگزار گردید.

این حرکت پژوهشی که با حضور آیات عظام و فرهیختگانی از حوزه‌های علمیه و دانشگاه سامان یافت مورد توجه و اقبال بسیاری قرار گرفت. از این روی نتایج این گفتمان همچون گفتمان‌های گذشته در قالب سه جلد کتاب به جامعه اسلامی و پژوهشگران فرهیخته تقدیم می‌گردد.

امید است انتشار این مجموعه آثار بتواند عرصه‌های نوین پژوهش را فرا روی اندیشمندان قرار دهد.

بدین وسیله از همه نویسندگان و پژوهشگران محترم که ما را در انجام این مهم یاری فرمودند و همچنین از همه مسئولین و نهادهای مختلفی که در استان خراسان رضوی این مؤسسه را در برگزاری این گفتمان یاری فرمودند تقدیر و تشکر می‌گردد و از خداوند منان برای همه آنان توفیق روزافزون و خدمتگزاری به اسلام و مسلمین را بیش از پیش آرزو می‌نمایم.

امید آن که این تلاش جمعی مورد پذیرش خداوند یگانه و رضایت آن پیشوای پنهان قرار گیرد.

مؤسسه پژوهشی انتظار نور